

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА
ПОСТАНОВЛЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА НАРЕДБА
ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ**

Коментар	Автор	Дата
-----------------	--------------	-------------

Становище на Национална мрежа за децата (част 5)8. Запазване ролята на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за дететоНа първо място, апелираме да бъде запазена навсякъде в Наредбата следната формулировка „родител, представител на детето или лицето, което полага грижи за детето“, а не да се използва единствено думата „родител“ с цел олекотяване на текстовете. Считаме, че последното е предпоставка за поява на недоразумения, ако буквално се четат и прилагат текстовете, както и в някои случаи – на ощетяване и погазване правата на детето и/или на неговия настойник, попечител или лице, полагащо грижи.Второ, предлагаме да бъде запазена възможността оценката на индивидуалните потребности на деца и ученици да се извършва и по инициатива на родителя, представителя на детето или лицето, което полага грижи за детето. По този начин родителите ще разполагат с реална възможност да взимат решения и да бъдат инициативни по отношение образованието на собствените им деца и да работят в синхрон с учителите и специалистите в полза на детето.9. Обезпечаване на учителите и специалистите с инструменти и методологични материали За улеснение на учителите и специалистите в училище и подпомагане на ежедневната им работа в синхрон с поставените държавни изисквания, предлагаме споменатата в чл. 78, ал. 3 Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика да бъде запазена като приложение към Наредбата. В допълнение, предлагаме МОН да организира и предостави във възможно най-кратки срокове на директорите, учителите, специалистите и екипите във всички детски градини и училища набор от минимален брой необходими инструменти, методологии и помагала за осъществяване на обща подкрепа в частта превенция на обучителните затруднения, вкл. скрининг за детските градини, както и за осъществяване на оценка на потребностите на децата и учениците за предоставяне на допълнителна подкрепа на деца със СОП, деца в риск, деца с изявени дарби, деца с хронични заболявания. Източник на подобни методики и инструменти може да бъде пилотният проект „Подкрепа за равен достъп за личностно развитие“, както и приключилия вече проект „Включващо обучение“, а така също и ДАЗД, Регионалните центрове за подкрепа на процеса на

Стефан
Лазаров

11.09.2017

Становище на Национална мрежа за децата (част 4)6. Указание за дейностите на психолозите и педагогическите съветници за подкрепа на личностното развитие Дейностите на психолозите и педагогическите съветници са ключови за създаването, реализирането и развиването на училищни политики за подкрепа и ангажиране с деца и ученици както за превенцията, така и за интервенции при затруднения в обучението, психично-здравни проблеми, отношения с връстници и трудно поведение. Практиката ни до момента, както и последните полемики по въпроса показват непълно разбиране и единомислие по темата. В тази връзка, настояваме МОН да организира професионална дискусия между различните групи училищни психолози и педагогически съветници, и да ръководи процеса за постигане на консенсус за финалния текст и приеме в спешен порядък (или към Наредбата или като самостоятелни насоки) изпратеното към работната група от групата на училищните психолози и педагогически съветници указание за дейностите на психолозите и педагогическите съветници с цел структуриране и обезпечаване на тяхната работа. То би било предназначено за директорите на детските градини и училищата при управлението на дейностите за подкрепа за личностно развитие съгласно ЗПУО и Наредбата за приобщаващо образование, за експертите от регионалните управления на образованието, за директорите на специализирани обслужващи звена, както и за всички специалисти, които изпълняват тези дейности. 7. Ефективно прилагане на Наредбата и философията на приобщаващото образование Въпреки положените усилия от МОН и неправителствените организации директно работещи с училища, продължава да се отчита неразбиране сред много от педагогическите професионалисти за това какви са ползите от „приобщаващо образование“ и стандарта ПО. Прави се директна връзка между ПО и ресурсно подпомагане, експлицитно на деца със специални образователни потребности без да се включва значимия дял от деца, които растат в условия на бедност, социална изолация, и това, че тези фактори неминуемо въздействат на пълноценното включване в образователната система и представянето в училище. Педагогическите специалисти от своя страна много често се оказват в ситуация, в която са неподготвени с конкретни техники, методи и

Стефан
Лазаров

11.09.2017

Становище на Национална мрежа за децата относно проект на Наредба за ПО (част 3)4. Процедурата за обезпечаване на специалисти, когато училището или детската градина не може да осигури такива Съществуващата процедура трябва да бъде облекчена. Вече са налице множество сигнали от различни общини на страната, които не предвиждат разкриването на нови центрове за подкрепа на личностното развитие и институциите трябва да вземат навременни мерки за осигуряване на възможност през регионалните центрове да се гарантира подкрепа в тези населени места, без да се извървява сложната процедура на търсене и чакане на отговори между детските градини, училищата и общинските администрации. Основни потърпевши тук, отново са децата, за които всяко забавяне, би означавало време през което те реално не получават подпомагане. Идентифицираме и необходимост от това МОН да изготви стандарт за качество, който да се използва при прилагане на разпоредбите на чл. 125 (Качеството на предоставянето на ресурсното подпомагане в детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие се наблюдава от регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.). По този начин образователната система ще гарантира качеството на предоставянето на ресурсно подпомагане и ще го проследява с измерими показатели и норми. 5. Необходимост от преглед и актуализация на механизма за противодействие на училищния тормоз ДОС ПО реферира към механизма за противодействие на училищния тормоз, като Национална мрежа за децата изпрати предложения към работната група за преглед и актуализация на Механизма и алгоритъма за неговото осъществяване, разработени от училищни психолози и педагогически съветници в страната. За съжаление, в работната група нямаше възможност за обсъждане и професионална дискусия по поставените предложения и не е ясно какви са аргументите за тяхното отхвърляне. Считаме, че много от поставените въпроси като:- ограниченията на методиката (невъзможността да се използва за децата от 1-4 клас, невъзможността с нея да се отговори на всички въпроси, които трябва да съдържа анализа, нуждата от създаване и модифициране на въпросник за родителите и др.),- необходимост от разграничаване на ролите и отговорностите на различните участници т.е.

Стефан
Лазаров

11.09.2017

Становище на Национална мрежа за децата относно проект на Наредба за ПО (част 2)2.Извършване на оценка на риска от обучителни затруднения на децата на 5 и 6 години (чл.10) Всички по-важни изследвания на ранното детско развитие от последното десетилетие, както и цялостното модерно разбиране на педагогическата наука изтъкват на преден план особената важност на „първите седем години“ за бъдещото успешно развитие на индивида. Добавяйки към това и факта, че детското развитие в тази възраст не е статично, а изключително динамично като процес, смятаме че извършването на една, единствена оценка за целия период е крайно недостатъчно. Без значение какъв е бил резултатът от ранното оценяване, той може да е коренно различен след 2-3 години, тъй като при всяко дете има вероятност междувременно да са възникнали обучителни затруднения, или появилите се на по-ранен етап да са били овладени впоследствие.Вече няколко години Национална мрежа за децата се застъпва за преориентиране на политиките и практиките и промяна на фокуса от „децата в риск“ към гарантиране правата и повишаване благосъстоянието на всички деца. На практика, повечето от услугите и грижите за децата и семействата в страната са ориентирани основно към решаване на вече възникнали проблеми, а работа по приобщаване в предучилищното образование остава подценявана. Ранната превенция на рисковете, би позволила своевременно да се посрещнат актуалните нужди на всяко дете.В тази връзка, предлагаме такава оценка да се извършва на всички деца на 5 или 6 години в подготвителните групи, без значение дали са преминали през ранно оценяване на 3 или 3,5 г. По този начин ще се осигури пълна картина на ранния риск от обучителни затруднения, което ще позволи възможно най-рано да започне оказването на подкрепа на детето и родителите му, в случай на идентифициране на някакви затруднения. Считаме, че извършването на тази оценка е пряко свързано с философията на приобщаващото образование и ефективният достъп на децата до качествено образование, както и с превенцията на феномени като ниските нива на четивна грамотност и високия процент на отпадане от училище.В допълнение трябва да се отбележи, че първоначалното оповестяване на предложението за въвеждане на „скрининг тестове“ доведе до негативни коментари и недоверие сред родители и

Стефан
Лазаров

11.09.2017

Становище на Национална мрежа за децата относно проект на Наредба за приобщаващо образование

Становище на Национална мрежа за децата относно проект на Наредба за приобщаващо образование

Общ коментар Национална мрежа за децата подкрепя усилията на Министерството на образованието и науката да въведе приобщаващото образование във всяко училище и детска градина, както и че все повече се набляга на факта, че механизмите изведени в Наредбата за приобщаващото образование (ДОС ПО) се отнасят за всяко дете и ученик, а не само за децата със специални потребности или тези „в риск“. В тази връзка, заставаме категорично зад определянето на приобщаващото образование като „процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността.“ (Чл. 3. (1) ДОС ПО). Приветстваме и оповестените от МОН данни, че за изготвянето на проекта на новата наредба е бил направен опит за събиране и обобщаване на повече от 300 становища и мнения на различни представители на образователната система и експерти. В същото време, изказваме нашите опасения, че въпреки широкият консултативен процес за обсъждане на евентуални промени в Наредбата, работната група работила по нея не включваше ключови експерти, които участват в създаването и прилагането на приобщаващите политики и практики в страната. Национална мрежа за децата бе част от работната група, но за съжаление прегледът на публикувания за обществено обсъждане вариант на промените, показва, че голяма част от направените от гражданския сектор предложения остават неотразени. Според нас, процесът на консултиране би следвало да включва не само допитване до различните участници и заинтересовани страни за евентуални промени, но и да даде възможност за истинска професионална дискусия и постигане на консенсус относно ключовите параметри на промяната. Осигуряването на реално участие на заинтересованите страни и достъпа им до процеса на вземане на решения е от ключово значение за успеха

Стефан
Лазаров

11.09.2017